

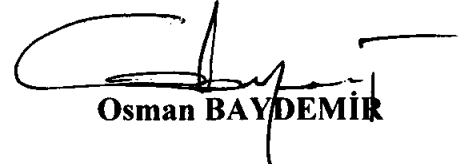

T.C. MİLLÎ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 6426
Tarih : 09.01.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Her yılın Aralık ayının 17 ile 25'i arasının Yolsuzluk ve Rüşvetle Mücadele Haftası
Olarak Kabul Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi gerekçeleri ile birlikte EK'te sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Osman BAYDEMİR
Şanlıurfa Milletvekili

T.C. MİLLÎ	
Tali Komisyon	Adalet
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih	25 Ocak 2018 2/2077

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI

09 Ocak 2018

Numara:

TBMM
GENEL EVRAK

09 Ocak 2018

No: 215401

EBYS'YE
AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Ülkelerin bugün karşı karşıya oldukları en önemli sorunların arasında yolsuzluk ve rüşvet gelmektedir. Bu sorun kısa vadede yolsuzluk yapanlar ve rüşvet verenler lehine olsa da sonuç olarak ülke ekonomilerine ciddi zarar vermektedir. Merkezi hükümetten yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarından özel sektöre kadar yaygın bir şekilde rastlanan yolsuzluk ve rüşvetin negatif etkileri sadece ülke ekonomisine yönelik değildir. Hukuki yaptırımların caydırıcılığının yeterli olmadığı ülkelerde adalet duygusuna olan inanç derinden yaralamakta, kurallar çerçevesinde faaliyet yürüten kişi ve kurumların da yolsuzluk ve rüşvet yoluna başvurmasına sebep olmaktadır.

Türkiye Devleti de yolsuzluk ve rüşvetin sonuçlarını yakından tanımaktadır. Nitekim yolsuzluk ve rüşvetle mücadele amacıyla üyesi olduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)'nin Ticari İşlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi'ni 1997 yılında imzalamış ve bu imzanın 2000 yılında onaylanmasıyla sözleşmeye taraf olmuştur. Yine bu çerçevede Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'ni de 2003 yılında imzalamış, onay işlemlerinin tamamlanmasının ardından 2006'da sözleşmeye taraf olmuştur. Ayrıca Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Özel Hukuk Sözleşmesi'ni 2001 yılında imzalayan Türkiye, 2003 yılında sözleşmeye taraf olmuştur. Türkiye ayrıca, 2004 tarihinden bu yana Avrupa Konseyi'nin adı geçen sözleşmelerinin takip mekanizması olan Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Avrupa Devletler Grubu'na (GRECO) da üyedir.

Bu sözleşmelere uymak amacıyla yasalarda bazı değişiklikler yapılırsa da yolsuzluk ve rüşvetle mücadelede Türkiye'nin başarılı olduğu söylenememektedir. Nitekim yolsuzlukla mücadele eden küresel sivil toplum kuruluşu Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2016 Yolsuzluk Algı Endeksi raporuna göre Türkiye 176 ülke içinde 2015 yılında bulunduğu 66'ncı sıradan 75'inci sıraya gerilemiştir. Yine OECD'nin Ticari İşlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi takibini amaçlayan raporlarından 2014 raporu Türkiye'nin yolsuzluk ve rüşvetle mücadeledeki çalışmalarına yönelik mevzuatta yapılan kısmi iyileşmelere karşın, uygulama kısmında ciddi eksikliklerin varlığını gözler önüne sermektedir. Rapor yargı bağımsızlığının tesisi ve adli yapının güçlendirilmesini tavsiye etmektedir.

Türkiye yolsuzluk ve rüşvetle mücadeleyi amaç edinen sözleşmelerin tarafı, derneklerin üyesi olmasına rağmen, yolsuzluk ve rüşvetle mücadelede kararlı bir duruş sergilememektedir. 17 Aralık 2013 tarihinde *'rüşvet, görevi kötüye kullanma, ihaleye fesat karıştırma ve kaçakçılık'* gibi iddialarla 89 kişi gözaltına alınmıştır.

Gözüaltına alınanlar arasında dönemin İçişleri Bakanı, Ekonomi Bakanı, Çevre ve Şehircilik bakanlarının oğulları, belediye başkanı, kamu bankası olan Halkbank'ın Genel Müdürü, iş adamları da yer almış, bunların 26'sı tutuklanmıştır. 25 Aralık 2013'te de dönemin Başbakan'ının oğlu aynı soruşturma kapsamında ifadeye çağırılmıştır.

Ancak hükümet; bu gözüaltı ve tutuklamaları, "hükümeti devirmeye dönük siyasi bir operasyon" olarak görmüştür. Neticede; bir kısmı kamuoyuna da mal olan delil, bilgi, belge, ses kaydı gibi emarelerin bağımsız, adil mahkemece değerlendirilmesini önlemiş ve takipsizlik verilmiştir. Bu, soruşturmada yer alan hâkim ve savcılarının görevden alınması ve yerine yenilerinin atanmasıyla gerçekleştirilmiştir. Adı geçen rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasında görev alanların da dâhil olduğu 6 bin emniyet mensubunun görev yeri değiştirilmiştir.

Ancak Avrupa Birliği Bakanı görevden alınmış, İçişleri Bakanı, Ekonomi Bakanı ile Çevre ve Şehircilik Bakanı ise görevlerinden istifa etmiştir. 17 Aralık sonrası emniyette çeşitli görev değişiklikleri başlamış, operasyonu gerçekleştirenlerin de aralarında bulunduğu beş şube müdürü 18 Aralık günü görevden alınmıştır. Fakat 4 bakan hakkında hazırlanan fezlekeler "gizlilik kararı" gerekçesiyle TBMM'de okunmayarak oylanmış ve muhalefetin tepkisine rağmen dosyalar cezasız bırakılmıştır.

Operasyon ve soruşturmaların en önemli boyutu olan iddiaların araştırılması, yolsuzluk ve rüşvet ağının içerisinde yer alan kişi ve kurumların tespit edilip yargılanması, yolsuzluk ve rüşvete karşı etkili, kapsamlı ve ciddi bir çalışma yürütülmesi gerçekleşmemiştir.

ABD'nin New York Güney Mahkemesi'nde görülen ve "**Reza Zarrab Davası**" olarak bilinen "**ABD, Mehmet Hakan Atilla'ya karşı**" dava sürecinde de aynı ve benzer iddialar yargılanmıştır. Dava sürecinde hem adli yargıda, hem de TBMM'de kapatılan dosyalara ilişkin iddiaların doğruluğunu teyit eden ciddi itiraflar ortaya çıkmıştır. ABD'deki yargılamada Ekonomi Bakanı'na rüşvet verildiği ifade, Türkiye'deki soruşturmaların da rüşvet verilerek kapatıldığı iddia edilmiştir. Neticede kamu bankası olan Halkbank'ın Genel Müdür Yardımcısı suçlu bulunarak mahkûm edilmiştir.

Türkiye'de adaletsizlik arttıkça yolsuzluk ve rüşvet artmış, yolsuzluk ve rüşvet arttıkça adaletsizlik kendisine çok daha geniş alan bulmuş ve yayılmıştır. Türkiye'de yolsuzluk ve rüşvetle mücadelede verilen taahhütlere rağmen, gelişme yaşanmamasını kamuoyu tepkiyle izlemektedir. Bütün bu sebepler, Türkiye'de yolsuzluk ve rüşvet suçu ile ilgili ciddi bir farkındalık oluşturma çalışmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu farkındalık siyasetçileri, kamu kurum çalışanlarının, bürokratların, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve benzeri kurum ve kuruluşların yolsuzluk ve rüşvete karşı tutum almasını sağlayacaktır. Yolsuzluk ve rüşvetin ancak bu bilinçle ve bağımsız yargı, kuvvetler ayrılığı ve denge ve fren mekanizmalarına sahip bir hukuk devletinde yok olacağı açıktır.

Gerekçe gösterilen tüm bu veriler ve nedenler ışığında her yılın 17 Aralık günü başlayıp 25 Aralık günü biten bir haftası **“Yolsuzluk ve Rüşvetle Mücadele Haftası”** olarak belirlenmeli ve kamusal alanda gerekli tüm yasal düzenlemeler işbu kanun teklifi çerçevesinde düzenlenmelidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 17-25 Aralık tarihleri arasındaki günlerin “Yolsuzluk ve Rüşvetle Mücadele Haftası” olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

17-25 ARALIK YOLSUZLUK VE RÜŞVETLE MÜCADELE

HAFTASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Her yılın 17 Aralık günü başlayıp 25 Aralık günü biten bir haftası *“Yolsuzluk ve Rüşvetle Mücadele Haftası”* belirlenmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.